ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

zo 7. júla 2011 *

Vo veci C-310/10,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Curtea de Apel Bacău (Rumunsko) zo 14. júna 2010 a doručený Súdnemu dvoru 29. júna 2010, ktorý súvisí s konaním:

Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești

proti

Ștefanovi Agafițeiovi,

Raluke Apetroaeiovej,

Marcelovi Bărbierovi,

Sorinovi Budeanovi,

* Jazyk konania: rumunčina.

Luminiți Chiagăovej,

Mihaele Crăciunovej,

Sorinovi-Vasilemu Curpănovi,

Mihaele Dabijovej,

Mii-Cristine Damianovej,

Sorine Danalacheovej,

Oane-Aline Dogarovej,

Geanine Dorneanovej,

Adine-Cătăline Galavanovej,

Gabrielovi Granceovi,

Mădăline Radovej (Hobjilăovej),

Nicolaovi Cătălinovi Iacobuțovi,

Roxane Lăcătușovej,

Sergiovi Lupaşcovi,

Smarande Mafteiovej,

Silvii Mărmureanovej,

Marii Oborocianovej,

Simone Panfilovej,

Oane-Georgete Pânzarovej,

Laurențiovi Pădurarovi,

Elene Pîrjolovej-Năstaseovej,

Ioane Pocovnicovej,

Aline Puşcaşovej,

Cezarovi Ştefănescovi,

Roxane Ştefănescovej,

Ciprianovi Ţimirașovi,

Cristine Vintilăovej,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory J.-C. Bonichot, sudcovia K. Schiemann (spravodajca), L. Bay Larsen, A. Prechal a E. Jarašiūnas,

generálny advokát: Y. Bot,
tajomník: R. Şereş, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 14. apríla 2011,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— rumunská vláda, v zastúpení: pôvodne A. Popescu a V. Angelescu, neskôr R. H. Radu a R.-I. Munteanu, splnomocnení zástupcovia,

— Írsko, v zastúpení: D. O'Hagan, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci A. Collins, SC, a N. Travers, BL,

— Európska komisia, v zastúpení: J. Enegren a L. Bouyon, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 15 smernice Rady 2000/43/ES z 29. júna 2000, ktorou sa zavádza zásada rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na rasový alebo etnický pôvod (Ú. v. ES L 180, s. 22; Mim. vyd. 20/001, s. 23), a článku 17 smernice Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolaní

(Ú. v. ES L 303, s. 16; Mim. vyd. 05/004, s. 79), a v prípade konfliktu medzi týmito ustanoveniami a vnútroštátnou právnou úpravou alebo nálezom Curtea Constituțională (Ústavný súd) prípadných následkov, ktoré by mohli vyplynúť z prednosti práva Únie.

Právny rámec

Právna úprava Únie

2 Článok 1 smernice 2000/43 stanovuje:

„Účelom tejto smernice je ustanovenie rámca boja proti diskriminácii na základe rasy alebo etnického pôvodu, so zámerom uplatniť zásady rovnakého zaobchádzania v členských štátoch."

3 Článok 2 ods. 1 tejto smernice znie:

„Na účely tejto smernice znamená zásada rovnakého zaobchádzania to, že neexistuje žiadna priama alebo nepriama diskriminácia na základe rasy alebo etnick[ého] pôvod[u]."

4 Článok 1 smernice 2000/78 stanovuje:

„Účelom tejto smernice je ustanovenie všeobecného rámca pre boj proti diskriminácii v zamestnaní a povolaní na základe náboženstva alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie, s cieľom zaviesť v členských štátoch uplatňovanie zásady rovnakého zaobchádzania."

5 Článok 2 ods. 1 tejto smernice stanovuje:

„Na účely tejto smernice sa pod pojmom ‚zásada rovnakého zaobchádzania' rozumie, že nemá existovať žiadna priama alebo nepriama diskriminácia založená na ktoromkoľvek z dôvodov uvedených v článku 1."

6 Článok 3 smernice 2000/43 a článok 3 smernice 2000/78 s názvom „Rozsah" vo svojich ods. 1 písm. c) stanovujú, že tieto smernice sa v rámci právomocí delegovaných na Spoločenstvo vzťahujú na všetky osoby z verejného i zo súkromného sektora, vrátane verejných subjektov, pokiaľ ide o podmienky zamestnania a pracovné podmienky vrátane podmienok prepúšťania a odmeňovania.

7 Článok 14 písm. a) smernice 2000/43 a článok 16 písm. a) smernice 2000/78 stanovujú, že členské štáty prijmú nevyhnutné opatrenia, aby sa zrušili všetky zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia, ktoré sú v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania.

8 Článok 15 smernice 2000/43 znie:

„Členské štáty stanovia systém sankcií za porušovanie vnútroštátnych ustanovení, ktoré sa prijali podľa tejto smernice a prijmú všetky opatrenia potrebné na ich vykonávanie. Takto stanovené sankcie, ktoré môžu obsahovať vyplácanie náhrad obetiam, musia byť účinné, primerané a odradzujúce. …"

9 Článok 17 smernice 2000/78 stanovuje:

„Členské štáty ustanovia pravidlá ukladania sankcií za porušenie vnútroštátnych ustanovení prijatých podľa tejto smernice a vykonajú všetky opatrenia potrebné na ich uplatňovanie. Sankcie, ktorých súčasťou môže byť náhrada za ujmu [alebo ujmy] pre obeť, musia byť účinné, primerané a odstrašujúce. …“

Vnútroštátna právna úprava

10 Nariadenie vlády č. 137/2000 o prevencii a trestaní všetkých foriem diskriminácie (*Monitorul Oficial al României* z 2. septembra 2000, časť I, č. 431) má za cieľ najmä zabezpečiť prebratie smernice 2000/43 a smernice 2000/78 do vnútroštátneho práva.

11 V zmysle článku 1 ods. 2 písm. e) bodu i) nariadenia vlády č. 137/2000:

„Zásada rovnosti zaobchádzania s občanmi a zásada neexistencie zvýhodnení a diskriminácie sú zabezpečené najmä pri uplatňovaní nasledujúcich práv:

…

e) hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv, najmä:

i) práva na prácu, slobodnej voľby povolania, spravodlivých a uspokojivých pracovných podmienok, ochrany pred nezamestnanosťou, rovnakého odmeňovania za rovnakú prácu, spravodlivej a uspokojivej odmeny“.

12 Článok 2 ods. 1 tohto nariadenia vlády uvádza:

„V zmysle tohto nariadenia sa za diskrimináciu považuje akékoľvek rozlišovanie, vylučovanie, obmedzovanie alebo uprednostňovanie na základe rasy, národnosti, etnickej príslušnosti, jazyka, náboženstva, sociálnej skupiny, svetonázoru, pohlavia, sexuálnej orientácie, veku, zdravotného postihnutia, chronickej nenákazlivej choroby, nakazenia sa vírusom HIV, príslušnosti k znevýhodnenej kategórii alebo na základe akéhokoľvek iného kritéria, ktorého cieľom alebo účinkom je obmedziť alebo znemožniť uznanie alebo výkon ľudských práv a základných slobôd za podmienok rovnosti alebo práv zaručených zákonom v politickej, hospodárskej, sociálnej a kultúrnej oblasti alebo v ktoromkoľvek inom sektore verejného života.“

13 Článok 27 ods. 1 nariadenia vlády č.137/2000 stanovuje:

„Každá osoba, ktorá sa považuje za obeť diskriminácie, môže na súde požadovať náhradu škody a vrátenie situácie vyplývajúcej z diskriminácie do pôvodného stavu pred diskrimináciou alebo jej odstránenie v súlade so všeobecným právom. …“

14 Rozhodnutiami č. 818 až 820 z 3. júla 2008, č. 1325 zo 4. decembra 2008 a č. 146 z 25. februára 2010 Curtea Constituțională vyhlásil, že rozličné ustanovenia nariadenia č. 137/2000, medzi ktorými sa nachádza článok 27, sa musia považovať za

protiústavné v rozsahu, v akom nich vyplýva právomoc súdnych orgánov zrušiť alebo odmietnuť uplatnenie právnych predpisov so silou zákona, o ktorých sa súdne orgány budú domnievať, že sú diskriminačné, a právomoc nahradiť ich pravidlami vyplývajúcimi zo súdnych rozhodnutí alebo ustanoveniami iných právnych predpisov.

15 V súlade s článkom 11 ods. 1 a s bodmi 6 až 13 prílohy 1 A mimoriadneho nariadenia vlády (Ordonanța de Urgență a Guvernului) č. 27/2006 v znení neskorších zmien a doplnení zákonom č. 45/2007 (ďalej len „OUG č. 27/2006“) prináleží prokurátorom Direcția Națională Anticorupție (Národné protikorupčné riaditeľstvo, ďalej len „DNA“) a Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism (Riaditeľstvo pre vyšetrovanie organizovaného zločinu a terorizmu, ďalej len „DIICOT“) plat vo výške platu prokurátora prokuratúry pri Înalta Curte de Casație și Justiție (Najvyšší kasačný a odvolací súd).

16 Z vysvetlení, ktoré poskytol vnútroštátny súd, vyplýva, že splnenie podmienok na zastávanie funkcie prokurátora pri Înalta Curte de Casație și Justiție a poskytnutie odmeny spojenej s touto funkciou si vyžaduje najmä to, aby záujemca spĺňal podmienku výkonu odbornej praxe počas minimálne ôsmich rokov na súde alebo prokuratúre, zatiaľ čo v prípade zastávania funkcie prokurátorov DNA a DIICOT to tak nie je.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

17 Žalobcovia, ktorí sú prokurátormi, podali na Tribunalul Bacău (Krajský súd v Bacău) žalobu najmä proti tomuto súdu, proti Curtea de Apel Bacău (Odvolací súd v Bacău) a proti Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești (Ministerstvo spravodlivosti) s cieľom získať náhradu ujmy utrpenej z dôvodu diskriminácie, ktorej objektom boli v súvislosti s odmenou v dôsledku statusu vyhradeného prokurátorom DNA a DIICOT.

18 V rozsudku zo 4. apríla 2008 Tribunalul Bacău rozhodol, že žalobcovia sa stali obeťami diskriminácie na základe kritérií socioprofesijnej skupiny a pracoviska, teda kritérií, ktoré zodpovedajú kritériu „sociálnej skupiny“ upravenému v článku 2 ods. 1 nariadenia vlády č. 137/2000, a že zásada, ktorá je upravená v článku 6 ods. 2 Zákonníka práce (codul muncii), podľa ktorej za rovnakú prácu patrí rovnaká odmena, bola v tomto prípade porušená.

19 Následne Tribunalul Bacău žalobe, ktorá mu bola predložená, vyhovel, a vychádzajúc z článku 27 ods. 1 nariadenia č. 137/2000, odsúdil žalovaných na náhradu platových nárokov žalobcov vo výške rozdielu medzi platom, ktorý im už bol poskytnutý, a tým, ktorý je upravený v OUG č. 27/2006 pre prokurátorov DNA a DIICOT, a to odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto posledného predpisu.

20 Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești na odôvodnenie svojho odvolania, ktoré podalo proti tomuto rozsudku, tvrdí *inter alia* to, že Tribunalul Bacău prekročil hranice svojej súdnej moci a prevzal zákonodarnú moc, pričom nerešpektoval uvedené rozhodnutia Curtea Constituțională č. 818 až 820, 1325 a 146.

21 Za týchto okolností Curtea de Apel Bacău rozhodol prerušiť konanie o tomto odvolaní a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

„1. Bránia článok 15 [smernice 2000/43] a článok 17 [smernice 2000/78] – pričom obe smernice boli prebraté do vnútroštátneho práva prostredníctvom [nariadenia vlády č. 137/2000] v znení neskorších predpisov – vnútroštátnej právnej úprave alebo nálezu Curtea Constituțională, ktoré vnútroštátnym súdnym orgánom zakazujú priznať diskriminovaným navrhovateľom primeranú náhradu škody za majetkovú a/alebo nemajetkovú ujmu, keď sa odškodnenie ujmy spôsobenej diskrimináciou vzťahuje na platové nároky vyplývajúce zo zákona pre socioprofesijnú skupinu odlišnú od tej, ku ktorej patria navrhovatelia (pozri v tomto zmysle

nálezy Curtea Constituțională č. 1325 zo 4. decembra 2008 a č. 146 z 25. februára 2010)?

2. Je v prípade kladnej odpovede na prvú otázku vnútroštátny súd povinný iniciovať zrušenie alebo novelizáciu ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov a/alebo zmenu judikatúry Curtea Constituțională, ktoré by prípadne boli v rozpore s právom [Únie], alebo je taký súd povinný priamo a bezprostredne uplatniť v prebiehajúcom vnútroštátnom konaní právne predpisy [Únie] podľa prípadného výkladu Súdneho dvora Európskej únie a neuplatniť akýkoľvek vnútroštátny právny predpis alebo akýkoľvek nález Curtea Constituțională v rozpore s právnymi predpismi [Únie]?“

O predmete prejudiciálnych otázok

22 Vzhľadom na informácie, ktoré sa nachádzajú v návrhu na začatie prejudiciálneho konania, sa položené prejudiciálne otázky týkajú v podstate po prvé zistenia, či sa po prebratí článku 15 smernice 2000/43 a článku 17 smernice 2000/78 do vnútroštátneho práva *inter alia* prostredníctvom ustanovenia, akým je článok 27 nariadenia vlády č. 137/2000, majú uvedené články smernice vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby Curtea Constituțională svojimi rozhodnutiami vylúčil, aby toto ustanovenie vnútroštátneho práva mohlo priznať osobám, ktoré utrpeli mzdovú diskrimináciu na základe príslušnosti k socioprofesijnej skupine alebo pracoviska, nárok na náhradu škody formou mzdových práv zamestnancov upravených zákonom v prospech osôb inej socioprofesijnej skupiny. Za predpokladu, že to tak je, smerujú tieto prejudiciálne otázky po druhé k určeniu, či je potom vnútroštátny súd povinný nezohľadniť toto ustanovenie vnútroštátneho práva alebo predmetný nález Ústavného súdu bez toho, aby musel čakať na zmenu tohto ustanovenia legislatívnymi prostriedkami, alebo na nový výklad tohto ustanovenia Ústavným súdom, čím by sa zabezpečil súlad s právom Únie.

O prípustnosti prejudiciálnych otázok

23 Prípustnosť prejudiciálnych otázok vo svojich písomných pripomienkach spochybnili rumunská vláda a Írsko najmä na základe toho, že predmetná situácia vo veci samej nespadá do rozsahu pôsobnosti smerníc 2000/43 a 2000/78 ani všeobecnejšie do rozsahu pôsobnosti práva Únie.

24 Na úvod je potrebné v tejto súvislosti pripomenúť, že v súlade s článkom 267 ZFEÚ je Súdny dvor príslušný rozhodnúť v prejudiciálnych otázkach o výklade zmlúv, ako aj predpisov prijatých orgánmi Únie.

25 Podľa ustálenej judikatúry je konanie upravené v článku 267 ZFEÚ nástrojom spolupráce medzi Súdnym dvorom a vnútroštátnymi súdmi. Z toho vyplýva, že prislúcha výlučne vnútroštátnym súdom, ktoré veci prejednávajú a ktoré musia prevziať zodpovednosť za rozhodnutie sporu, aby s prihliadnutím na osobitosti konkrétneho prípadu posúdili potrebu prejudiciálneho rozhodnutia na vydanie svojho rozhodnutia, ako aj relevantnosť otázok položených Súdnemu dvoru (pozri najmä rozsudky z 18. októbra 1990, Dzodzi, C-297/88 a C-197/89, Zb. s. I-3763, body 33 a 34; zo 17. júla 1997, Leur-Bloem, C-28/95, Zb. s. I-4161, bod 24, ako aj z 8. septembra 2010, Winner Wetten, C-409/06, Zb. s. I-8015, bod 36 a citovanú judikatúru).

26 V dôsledku toho, že prejudiciálne otázky položené vnútroštátnym súdom sa týkajú výkladu ustanovení práva Únie, Súdny dvor je v zásade povinný rozhodnúť (pozri najmä rozsudky Dzodzi, už citovaný, bod 35; Leur-Bloem, už citovaný, bod 25, ako aj Winner Wetten, už citovaný, bod 36 a citovanú judikatúru).

27 Súdny dvor však takisto rozhodol, že v prípade výnimočných okolností mu prináleží preskúmať podmienky, v rámci ktorých sa na neho vnútroštátny súd obrátil, s cieľom preveriť vlastnú právomoc (pozri najmä rozsudok z 11. júla 2006, Chacón Navas, C-13/05, Zb. s. I-6467, bod 33 a citovanú judikatúru). Odmietnuť rozhodnúť

o prejudiciálnej otázke položenej vnútroštátnym súdom možno len vtedy, keď je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá nijaký vzťah so skutočnosťou alebo s predmetom konania vo veci samej, keď má problém hypotetickú povahu alebo keď Súdnemu dvoru nie sú známe skutkové a právne okolnosti potrebné na to, aby na položené otázky odpovedal užitočným spôsobom (pozri najmä rozsudky Chacón Navas, už citovaný, bod 33, ako aj Winner Wetten, už citovaný, bod 37 a citovanú judikatúru).

28 Z ustálenej judikatúry tiež vyplýva, že zamietnutie návrhu podaného vnútroštátnym súdom možno odôvodniť, najmä ak je zjavné, že právo Únie sa nemôže ani priamo, ani nepriamo uplatniť na okolnosti v tomto prípade (pozri najmä rozsudok Leur-Bloem, už citovaný, bod 26 a citovanú judikatúru).

29 V tomto prípade je potrebné predovšetkým uviesť, že vnútroštátny súd nežiada Súdny dvor, aby rozhodol, či situácia, aká existuje vo veci samej, spadá do rozsahu pôsobnosti smerníc 2000/43 a 2000/78, najmä ich článkov 15 a 17, v súvislosti s ktorými sa položili prejudiciálne otázky.

30 V tejto súvislosti je však potrebné zdôrazniť, ako tvrdí rumunská vláda, Írsko a Európska komisia, že v tomto prípade to tak nie je.

31 Článok 1 smernice 2000/78 stanovuje, že jej účelom je stanoviť všeobecný rámec na boj proti diskriminácii v zamestnaní a povolaní na základe náboženstva alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie. Pokiaľ ide o smernicu 2000/43, jej účelom je, ako vyplýva z jej článku 1, stanoviť rámec na boj proti diskriminácii na základe rasy alebo etnického pôvodu.

32 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania však vyplýva, že diskriminácia vo veci samej nie je založená ani na jednom z dôvodov vymenovaných v týchto smerniciach, ale že sa namiesto toho zakladá na príslušnosti k socioprofesijnej skupine v zmysle vnútroštátneho práva, do ktorej patria dotknuté osoby, alebo na ich pracovisku.

33 Z toho vyplýva, že situácia, aká existuje vo veci samej, nespadá do všeobecných rámcov stanovených smernicami 2000/43 a 2000/78 na účely boja proti určitým formám diskriminácie.

34 Ako totiž vyplýva najmä z článku 2 ods. 1 týchto smerníc, zásada rovnosti zaobchádzania, ktorá je v nich zakotvená, sa uplatní s odkazom na dôvody taxatívne vymenované v ich článku 1 (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. júla 2008, Coleman, C-303/06, Zb. s. I-5603, body 38 a 46).

35 Okrem toho je potrebné v tejto súvislosti poukázať na fakt, že článok 13 ES, teraz článok 19 ZFEÚ, ktorý obsahuje iba právnu úpravu právomoci Spoločenstva a na základe ktorého boli prijaté dotknuté smernice, nehovorí o diskriminácii založenej na príslušnosti k socioprofesijnej skupine alebo na pracovisku, a preto články 13 ES alebo 19 ZFEÚ nemôžu predstavovať právny základ opatrení Rady určených na boj proti takejto diskriminácii (pozri v tomto zmysle rozsudky Chacón Navas, už citovaný, bod 55, a Coleman, už citovaný, bod 46).

36 Z uvedeného vyplýva, že situácia, o akú ide vo veci samej, nepatrí do rámca opatrení prijatých na základe článku 13 ES a najmä smerníc 2000/43 a 2000/78, a preto sa články 15 a 17 týchto smerníc, v súvislosti s ktorými sa položili prejudiciálne otázky, takejto situácie netýkajú (pozri analogicky uznesenie zo 17. marca 2009, Mariano, C-217/08, bod 27).

37 Keďže Curtea de Apel Bacău tak v odôvodnení návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ako aj v prvej prejudiciálnej otázke zdôraznil, že nariadenie vlády č. 137/2000 preberá smernice 2000/43 a 2000/78 do vnútroštátneho práva, je potrebné takisto preskúmať, či je možné, ako to tvrdí Komisia, odôvodniť výklad článkov 15 a 17 Súdnym dvorom tým, že tieto ustanovenia sa na základe odkazu uvedeného na ne vo vnútroštátnom práve stali uplatniteľné na okolnosti, aké sú v konaní vo veci samej.

38 V tomto ohľade treba najmä pripomenúť, že Súdny dvor niekoľkokrát vyhlásil, že má právomoc rozhodovať o návrhoch na začatie prejudiciálneho konania týkajúcich sa ustanovení práva Únie v situáciách, v ktorých sa skutkový stav nachádzal mimo rozsahu pôsobnosti tohto práva, a preto bol vo výhradnej právomoci členských štátov, avšak v ktorých sa tieto ustanovenia práva Únie stali uplatniteľné z dôvodu odkazu uvedeného na ne vo vnútroštátnom práve (pozri najmä rozsudok Leur-Bloem, už citovaný, body 25 a 27 a citovanú judikatúru, ako aj rozsudok z 3. decembra 1998, Schoonbroodt, C-247/97, Zb. s. I-8095, body 14 a 15).

39 Súdny dvor v tejto súvislosti okrem iného uviedol, že pokiaľ vnútroštátna právna úprava zamýšľala prispôsobiť riešenie situácií, ktoré sú čisto vnútornou záležitosťou, riešeniam upraveným právom Únie, napríklad s cieľom predísť výskytu diskriminácie vlastných štátnych príslušníkov či prípadného skreslenia hospodárskej súťaže alebo zabezpečiť jednotný postup v porovnateľných situáciách, existuje jasný záujem na tom, aby sa s cieľom predísť budúcim rozdielom vo výklade vykladali ustanovenia alebo pojmy prebraté z práva Únie jednotným spôsobom bez ohľadu na podmienky, za ktorých sa majú uplatniť (pozri najmä rozsudok Leur-Bloem, už citovaný, bod 32 a citovanú judikatúru, ako aj zo 17. júla 1997, Giloy, C-130/95, Zb. s. I-4291, bod 28).

40 To však nie je prípad prejednávanej veci.

41 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania síce vyplýva, ako už bolo uvedené, že účelom nariadenia vlády č. 137/2000 je okrem iného prebrať smernice 2000/43 a 2000/78 do vnútroštátneho práva a že článok 27 tohto nariadenia, ktorý stanovuje, že zakázaná diskriminácia podľa tohto nariadenia vedie k vzniku zodpovednosti tých, ktorí ju spôsobia, a poskytuje jej obetiam nárok na náhradu škody, zabezpečuje v tejto súvislosti prebratie článku 15 smernice 2000/43 a článku 17 smernice 2000/78. To však nemusí nevyhnutne znamenať, že výklad tohto článku 27 sa v prípadoch, keď sa uplatní na diskrimináciu zakázanú výlučne v zmysle vnútroštátneho práva, ktorá nespadá do pôsobnosti týchto smerníc, musí riadiť ustanoveniami uvedených smerníc alebo vo všeobecnosti ustanoveniami práva Únie.

42 Nie je totiž v žiadnom prípade preukázané, že by v tomto prípade existoval jasný záujem na tom, aby sa zachovala jednotnosť výkladu ustanovení alebo pojmov prebratých z práva Únie bez ohľadu na podmienky, v ktorých sa majú uplatniť, a preto by sa Súdnemu dvoru mala zveriť právomoc odpovedať na prejudiciálne otázky, ktoré mu adresuje vnútroštátny súd.

43 V prvom rade návrh na začatie prejudiciálneho konania neobsahuje dostatočne presnú informáciu, z ktorej by sa mohlo odvodiť, že vnútroštátny zákonodarca zamýšľal podriadením porušení zákazu diskriminácie v smerniciach 2000/43 a 2000/78 a porušení zákazu diskriminácie upravených výlučne vnútroštátnou právnou úpravou jednému a tomu istému režimu náhrady škody odkázať pri porušeniach vnútroštátneho práva na obsah ustanovení práva Únie alebo prijať riešenia, ktoré vyplývajú z týchto ustanovení.

44 Ďalej treba uviesť po prvé, že režim sankcií, ktoré musia členské štáty prijať v rámci prebratia článku 15 smernice 2000/43 a článku 17 smernice 2000/78, predstavuje doplnok hmotnoprávnych pravidiel zákazu diskriminácie upravených v týchto smerniciach, ktorý má zabezpečiť ich efektívnosť. Ako bolo zdôraznené v bodoch 31 až 36 tohto rozsudku, tieto smernice neobsahujú nijaký zákaz diskriminácie, ktorá je

založená, podobne ako tá, ktorej sa spor vo veci samej týka, na základe príslušnosti k profesijnej skupine.

45 Po druhé článok 15 smernice 2000/43 a článok 17 smernice 2000/78 sa obmedzujú na uloženie povinnosti členským štátom stanoviť pravidlá ukladania sankcií za porušenie vnútroštátnych ustanovení prijatých podľa týchto smerníc, pričom v tomto ohľade stanovuje, že tieto sankcie musia byť účinné, primerané a odradzujúce a môžu obsahovať vyplácanie náhrad za ujmu. Z toho vyplýva, že rôzne konkrétne opatrenia, ktorými sa majú vykonať dotknuté ustanovenia práva Únie, sa potom sotva môžu chápať, pokiaľ sa majú uplatniť na situácie, ktoré nespadajú do rozsahu pôsobnosti uvedených ustanovení, ako odkaz na pojmy používané v týchto istých ustanoveniach alebo ako prispôsobenie sa riešeniam prijatým v týchto ustanoveniach, ktorých jednotný výklad by sa mal zabezpečiť bez ohľadu na okolnosti, za ktorých sa majú uplatniť.

46 Nakoniec je potrebné zdôrazniť, že v tomto prípade prejudiciálne otázky v podstate nesmerujú k získaniu výkladu hmotnoprávneho obsahu článku 15 smernice 2000/43 a článku 17 smernice 2000/78, ale skôr k určeniu, či zásada prednosti práva Únie bráni vnútroštátnemu predpisu so silou ústavného predpisu, ako je predpis vykladaný ústavným súdom dotknutého členského štátu, ktorý v situácii nespadajúcej do rozsahu pôsobnosti týchto ustanovení práva Únie vyžaduje neuplatniť vnútroštátny predpis, ktorý fakticky zabezpečuje prebratie uvedených ustanovení práva Únie, alebo vykladať tento vnútroštátny predpis spôsobom, ktorý by bol v rozpore s týmito ustanoveniami, ak by táto situácia spadala do ich rozsahu pôsobnosti.

47 Potreba zabezpečiť jednotný výklad predpisov práva Únie síce môže, ako už bolo uvedené vyššie, odôvodniť rozšírenie právomoci Súdneho dvora na výklad obsahu takýchto ustanovení, a to aj v prípade, že sú tieto ustanovenia z dôvodu odkazu uvedeného na ne vo vnútroštátnom práve uplatniteľné iba nepriamo, avšak tá istá úvaha na

druhej strane nemôže bez porušenia rozdelenia právomocí medzi Úniou a jej členskými štátmi viesť k tomu, aby mala uvedená norma práva Únie prednosť pred vnútroštátnymi predpismi vyššieho stupňa, ktorá by prikazovala v takejto situácii neuplatniť tento predpis vnútroštátneho práva alebo jeho výklad.

48 Z uvedeného vyplýva, že prejudiciálne otázky položené Curtea de Apel Bacău, ktorých účelom nie je zistenie, či situácia, aká existuje vo veci samej, spadá do rozsahu pôsobnosti článku 15 smernice 2000/43 a článku 17 smernice 2000/78, ale ktorých základom je skôr hypotéza, že to tak je, na účely požiadania Súdneho dvora o výklad, hoci tieto ustanovenia práva Únie sa zjavne nemôžu ani priamo, ani nepriamo uplatniť na okolnosti v tomto prípade, treba považovať za neprípustné.

O trovách

49 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

Návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Curtea de Apel Bacău (Rumunsko) je neprípustný.

Podpisy